

AUGUSTIN

Zpravodaj farnosti svatého Augustina v Brně

duben 2022

Po dvou letech normální postní doba

Po dvou letech, kdy jsme prožívali postní dobu převážně doma u televizorů a mše svaté slavili přinejlepším v omezeném počtu s rouškami na obličejích, se letos opět můžeme scházet a připravovat společně na příchod Velikonoc v našem farním společenství. Od minulé neděle, kdy jsme se konečně zbavili povinnosti nosit respirátory na veřejnosti, také můžeme po dlouhé době pohlédnout do tváří svých spolufarníků a podat jim ruku při pozdravení pokoje. Stejně tak se děti, mládež i dospělí s nadšením vrhli do plnění tradičních postních výzev a každou neděli tak přibývá velké množství splněných úkolů ve formě papírových křížků různých barev v boční kapli.

V neděli 20. března byli v našem farním společenství přijati mezi čekatele křtu katechumeni Jan, Rita a Simona. (Další katechumenka Michaela se bohužel kvůli nemoci nemohla zúčastnit.) Katechumeni by měli při letošní velikonoční vigílii přijmout svátost křtu, biřmování a eucharistie.

foto: Jakub Šebek

Snad všichni se po dlouhé době těšíme na slavení Velikonoc „naživo“. Těšíme se na tradiční mytí nohou na Zelený čtvrtek, na velkopáteční uctívání kříže, na sobotní vigílii a následné Agapé na faře, ale hlavně na Slavnost Vzkříšení, která bude letos snad konečně slavena v kostele plném farníků a doprovázena duchovní hudbou v podání smíšeného chrámového sboru (který s nadšením již

několik týdnů pilně trénuje). A letos se dočkají na Červené pondělí své nadílky i koledníci, jejichž pomlázky dva roky odpočívaly.

Zkrátka celé farní společenství opět ožilo a společně se s nadšením a očekáváním chystá na největší křesťanské svátky v roce, tentokrát již, doufejme, v hojném počtu a naživo!

Magda Crhánová

Robinson Crusoe aneb Duchovní obnova s otcem Tomášem Koumalem

Uprostřed postní doby proběhla postní duchovní obnova vedená o. Tomášem Koumalem. Za průvodce touto cestou byl zvolen v bloku pěti přednášek s adorací Robinson Crusoe. Tento ztroskotaný námořník strávil na pustém ostrově celých dvacet osm let, během nichž tak měl možnost zamýšlet se nad smyslem života. Na ostrově je zcela sám, bezbranný a odloučen od veškerého lid-

stva. Na druhou stranu jako jediný přežil, na ostrově nejsou žádné šelmy a má hojnost potravy. Na všechno se tak dá dívat dvojím pohledem.

Ticho, které na ostrově panuje, ho nutí zamýšlet se nad životem. Ticho může chápat různými způsoby – jako opak komunikace či ticho jako lepší než komunikace (mluvení totiž zavání hříchem).

...pokračování na str. 2

Slovo úvodem

Milí farníci,

poslední roky dost otráslы našimi jistotami. Nejprve přišel Covid, díky kterému jsme si uvědomili, že mnohé z těch věcí, které jsme považovali za samozřejmé (ať už možnost účastnit se osobně mší svatých, navštěvovat své blízké, scházet se, zajít si na koncert, do divadla apod.), ve skutečnosti zase tak samozřejmé nejsou.

A když už se zdálo, že se vše vrací do starých kolejí a že už nás nic zase tak nepřekvapí, tak začala válka na Ukrajině, která nám připomněla, že války nejsou jen záležitostí Afriky či Blízkého východu, ale mohou vypuknout i u nás v Evropě. Mnohé kvůli tomu zachvátil strach a jsou plni úzkosti z budoucnosti. A čím více zpráv se k nám dostává, tím větší obavy nás naplňují.

V souvislosti s tím jsem si vzpomněl na slova spisovatele C. S. Lewise, která jsem našel na internetu a která napsal v situaci, kdy panovaly obavy z použití atomových zbraní:

„Jak máme žít v atomové době?“ – ptáte se oprávněně. Jsem v pokušení odpovědět: jako kdybyste žili v 16. století, kdy se mor v Londýně objevoval téměř každý rok, nebo jako kdybyste žili v době Vikingů, kdy se mohli lupiči ze Skandinávie kdykoliv večer vylodit a podříznout vám krk. Stejně jako když dnes žijete v době rakoviny, v době syfilis, v době obrny, leteckých útoků, vlakových neštěstí či automobilových nehod.

Jinak řečeno nezačínáme zveličovat novost naší situace. Věřte mi: každý z vás a všichni, které milujete, jste byli odsouzeni k smrti dříve, než byla atomová bomba vynalezena.

Pokud nás má atomová bomba všechny zničit, pak ať nás přistihne, jak děláme rozumné a lidské věci – modlíme se, pracujeme, vyučujeme, čteme, posloucháme hudbu, koupeme děti, hraje tenis, povídáme si s přáteli u skleničky a hraje šipky – ale ne, jak se choulíme jako vyděšené ovce a přemýšlíme o bombách. Ty mohou zničit naše těla, ale nemusí ovládnout naši mysl.

o. Josef Novotný

Stalo se

Po celou postní dobu můžeme plnit postní aktivitu v podobě plnění předsevzetí napsaných na křížcích, po jejichž splnění je můžeme zapíchnout do Kalvárie.

~

V neděli 13. března měl papež František deváté výročí svého zvolení.

~

U nás ve farnosti proběhla sbírka na Celostátní setkání mládeže v Hradci Králové, které letos ponese motto: „Vstaň, udělám z Tebe svědka toho, co jsi viděl.“ Vybralo se 37 516 Kč.

~

V neděli 20. března při mši svaté v devět hodin proběhl obřad přijetí mezi čekatele křtu. Během celého dne se konaly volby do pastorační rady. Volilo se šest z dvaceti osmi kandidátů. Odpoledne jsme si mohli poslechnout postní meditaci s hudbou od Josepha Haydna – *Sedm posledních slov Vykupitelových na kříži* v podání Graffova kvarteta.

~

Do farní pastorační rady byli zvoleni: Vichrová Marie (112), Kyncl Pavel (98), Laudát Dominik (73), Klaška Martin (72), Kallab Karel (64), Tuček Štěpán (61) Zástupci jmenovaní o. Josefem: Buchtová Helena, Crhánová Magdalena a Smyslová Veronika.

~

V pátek 25. března v 17 hodin papež František zasvětil Rusko a Ukrajinu Neposkvrněnému Srdci Panny Marie.

Svatost křtu přijal:

5. 3. Radovan Jan Vrbka

Zaznělo v kázání

Jsme lidé omezení, hříšníci, proto potřebujeme neustále obrácení, pokání. *o. Josef Novotný*

S každým z nás má Bůh originální, jedinou a jedinečnou cestu. *o. Zdeněk Fučík*

Ten, kdo neumí milovat, se bude cítit vždy utlačovaný. *o. Tomáš Koumal*

Chceš změnit svět? Na to je lehká odpověď: Obrát se! *o. Josef Novotný*

...pokračování ze str. 1

Ticho může ale figurovat i jako předpoklad komunikace, neboť bez mlčení nelze naslouchat druhému. Dokonce ho lze chápat jako vrchol komunikace. V mlčení tak promlouvá láska a přítomnost toho druhého, což je pochopitelně důležité pro modlitbu.

Robinson se dostal na neznámý ostrov – přepadne ho tedy strach. Strach je pro život důležitý, pokud nás má uchránit před nebezpečím. Negativní strach je ale zlý pán. Jistota Boží lásky nás ale může těchto zbytečných strachů uchránit.

Crusoe prožíval úplnou samotu. Na druhou stranu si ale uvědomil, že Bůh je

s ním. V této části přednášky jsme odbočili ještě pro jednu knihu – Tolstého Kreutzerovu sonátu, která popisuje příběh muže, který zabil vlastní manželku. Sám ale vysvětluje, že ji nezabil nožem, ale už dávno před tím svými slovy i činy. Milovat tedy znamená vše nabídnout, ale i vše přijmout.

Robinson zažíval i ubíjející každodennost. Každodenní věci ale získaly jinou hodnotu, když je uviděl zachráněné ve vraku lodi. Je tedy potřeba mít radost i z prostých věcí, protože nic není samozřejmé – vše je darem od Boha.

Alžběta Daňková

Augustin o zkaženosti

Svůj spis O obci Boží (De civitate Dei) psal svatý Augustin v čase, kdy upadala Římská říše pod náporom barbarů. Roku 410 vyplenil Řím germánský kmenový vůdce Alarich, což otrásl celým tehdejším světem. Jak to, že kdysi tak mocná říše mohla utřít natolik zásadní porážku, žasli současníci. Nabízela se odpověď, že říše změkla vlivem převládajícího nového náboženství – křesťanství. A právě to motivovalo Augustina, aby si pořídil soudek inkoustu a sepsal obhajobu Obce Boží. V úvodní části apologie ukazuje, že je to naopak zvrhlost života pohanů, která oslabuje pozemskou moc občanů, o té nebeské ani nemluvě. A je při tom zhusta jízlivý. Ve dvacáté kapitole druhé knihy O obci Boží píše:

Avšak takoví ctitelé a milovníci těchhle bohů, kteří si dokonce kladou za čest, jsou-li jejich následovníky ve zločinech a neřestech, nestarají se vůbec o to, aby

stát přestal být nejhorším a nejzkaženějším. „Jenom at' trvá,“ říkají, „at' vzkvétá, naplněn bohatstvím a slavný vítězstvími, nebo ještě lépe, at' se těší bezpečnému míru. A jaký zájem na tom máme my? Právě my máme především zájem o to, aby někdo stále rozhovňoval prostředky, které by nám umožnily každodenní rozhazování a kterými by si také každý silnější zotročoval slabšího. Necht' chudí poslouchají bohatých, aby měli co jíst a aby v líné nečinnosti užívali jejich ochrany, a necht' bohatí chudých využívají jako svých vazalů a nástrojů své pýchy. (...)“

Jako by mluvil o událostech posledních dní. Jako by četl skryté myšlenky uzurpátorů, kteří nikdy neukojí svůj hlad po dominanci, bohatství a rozkoších. Mějme ale na paměti, že Augustin vidí opravdu vítěznou sílu v křesťanství – jak v obci pozemské, tak v té obci důležitější.

Daniel Blažke

Okénko do minulosti

Padesátá léta ve farnosti

Mezi posledními veřejnými projevy víry po uchopení moci komunisty byly Biskupstvím brněnským vyhlášené **Biblické závody**. Uskutečnily se v roce 1949. Z farnosti sv. Augustina se přihlásilo na padesát dětí, mezi nimi i sourozenci Fráňovi František a Marie. Mezidiecezní závody se konaly v katedrále, ale již za dozoru StB, bez vyhlášení vítězů. Druhé kolo pro zákaz už neproběhlo. Do roku 1953 farnost pořádala **poutní zájezdy** do Křtin, Sloupu u Macochy, Dubu u Olomouce, na Svatý Hostýn. V dalších letech už to nebylo možné. Církevní tajemníci všechno sledovali, sloužit mši svatou v jiném kostele se stalo trestným činem. Pohřební kázání nesmělo trvat víc než

tři minuty, jinak knězi hrozilo odejmutí státního souhlasu. V roce 1952 se „dobrovolně“ rozpustil spolek kostelní jednoty, zakázány byly i všechny ostatní, nejen náboženské. Pravděpodobně až do roku 1959 byly po povinném ohlášení dovoleny tradiční **prosebné průvody** farnosti na Staré Brno. V tomto roce byly v Brně průvody zakázány. Naposled prošel od školy **průvod s dětmi k prvnímu svatému přijímání** v roce 1955. Od jeho zákazu se veškeré obřady konaly jen v kostele. Ten se stal na dlouhou dobu jediným místem, kde se mohli věřící scházet a vyznávat svou víru.

(Srov. Svatý Augustin..., str. 124–127)
s. Stanislava

„Důležitější než místa jsou pro mne lidé a vztahy“

Rozhovor s R. D. ThLic. Tomášem Koumalem

10. března letošního roku se dožil 40 let o. Tomáš Koumal, který byl od srpna 2015 do srpna 2016 naším farářem. Za tuto krátkou dobu se o. Tomáš mimo jiné zasloužil o vznik našeho farního zpravodaje. Jsme rádi, že nám při příležitosti svých kulatých narozenin poskytl tento rozhovor.

Při životních jubileích má člověk tendenci bilancovat a vzpomínat... Podělil byste se s námi o nějakou vzpomínku ze svého dětství?

Vybavila se mi příhoda, která se odehrála ještě před mým narozením a kterou já znám samozřejmě jen z vyprávění. Jsem nejmladší z pěti sourozenců. A když jsem se měl narodit, zažili si moji rodiče posměch a jízlivé poznámky. To možná znají i dnes rodiny s více dětmi. Mamka z toho byla smutná. Ale babička se ji snažila povzbudit, ať si toho nevšímá, ať raději vezme do ruky růženec a modlí se za nás. Co když to dítě, které se má narodit, bude kluk a co když bude třeba kněz.

Které předměty jste měl ve škole nejraději?

Nejraději jsem měl kupodivu matematiku. Dokonce jsem objížděl různé olympiády. Časem jsem ale přišel na chuť také češtině. I když dodneška doháním, co jsem tehdy možná trochu zanedbal při četbě doporučené literatury. Dneska čtu moc rád a baví mě hledat propojení klasické literatury a duchovního života.

Vaše paní profesorka z latiny, Marta Nečasová, na Vás vzpomíná jako na „pilného a vždy připraveného studenta“ – je to pravda, že jste byl pilný a vždy připravený? Byla latina Vaším oblíbeným předmětem?

Samozřejmě jsem byl pilný a vždy připravený student (smích). Ne, to by asi musel posoudit někdo jiný. Je fakt, že škola mi docela šla a nemusel jsem se moc učit. Trochu jsem toho někdy zneužíval. Na začátku jsem si vybudoval dobrou pověst u učitelů a pak jsem někdy dostal jedničku, i když to na jedničku objektivně nebylo. Latinu jsem si vybral v rámci volitelných předmětů. Dokonce jsem z ní

maturoval. Později se mi to na teologické fakultě hodilo, mohl jsem se místo latiny věnovat jiným věcem.

Kdy a proč jste se rozhodl, že se stane knězem?

Knězem jsem chtěl být vlastně od malička. Doma jsem napodoboval pana faráře a sloužil mše. Mám schovanou pozvánku, na které zvu na bohoslužby a svátostné požehnání na hřišti. To muselo být v době, kdy jsem sotva uměl psát. Nedávno jsem

Také jsem slyšela, že jste studoval v Římě...

Ano. V Římě jsem strávil celkově šest let, tři roky jako bohoslovec a tři roky jako kněz. Jsem za ten čas nesmírně vděčný. Mohl jsem totiž poznat přátele z celého světa, učit se teologii v italštině, získat trochu mezinárodní nadhled, zakusit katolicitu Říma a nechat se uchvátit uměním (Caravaggio, Michelangelo, Bernini, Borromini atd.). Zvláštní milostí bylo, že jsem během dvou svých římských pobytů mohl zažít volbu papeže (v roce 2005 Benedikta XVI. a v roce 2013 Františka). V obou případech jsem stál na svatopetrském náměstí, viděl kouř ze Sixtinské kaple a potom nového papeže.

Je nějaké místo, na které se rád vracíte?

Pro mě jsou asi důležitější lidé a vztahy. A místa jen natolik, nakolik mi tyto lidi a zážitky s nimi připomínají. Každého člověka vnímám jako jedinečného a setkání s ním se mi hluboce wpisuje do srdce. A podobně hluboce se zapíše i místo s tím člověkem spojené. A může to být třeba obyčejná bezdomovecká lavička na Zelňáku.

O. Tomáš s Graffovým kvartetem v neděli 20. 3. 2022, kdy v naší farnosti doprovodil slovem Postní meditaci s hudbou – Joseph Haydn: Sedm posledních slov Vykupitelových na kříži

taky našel slohovou práci z tercie gymnázia, ve které jsem psal o důležitosti ticha. To všechno jsou ale spíš úsměvné záležitosti. Teprve před maturitou jsem se musel vážně ptát, co Bůh po mně chce. Je kněžství jen moje přání, nebo opravdu Boží povolání? Zůstával jsem dlouho v kostele a modlil se za to. A pak jsem se definitivně rozhodl. Denně jsem za toto Boží pozvání vděčný a nepřestávám žasnout nad Jeho láskou ke mně. Cítím obrovskou Boží podporu, která nepolevuje, ani když dělám chyby.

Vaše svěcení a primiční mše proběhly v červnu 2007, kam zamířily Vaše kroky poté, co jste se stal knězem?

Daleko jsem nešel. Už jako jáhen jsem působil u katedrály na Petrově a při kněžském svěcení se mě biskup Vojtěch zeptal, jestli už mám sbaleno. Pak oznámil, že tam zůstávám jako kaplan. Dosud jsem devět ze šestnácti pastoračních let strávil v katedrále.

Bezdomovecké lavičky máme i u Brněnky... Jaké máte vzpomínky na rok v naší farnosti?

Jsem za ten rok nesmírně vděčný. Trvalo se to zapsalo do historie mého života. Pořád se snažím být v obraze, sleduji na dálku dění ve farnosti, občas někoho potkám a popovídáme si, snažím se dozvědět nějaké drby... Když jsem teď během duchovní obnovy přišel k oltáři a uviděl jsem téměř samé známé tváře, bylo mi hezky. Moc si přeji, ať farnost sv. Augustina vzkvétá a Pán Bůh jí žehná.

I my jsme za ten rok s Vámi vděční. Například se nám vybavuje vzpomínka na to, jak jste při své první nedělní mši svaté u nás vyšel po jejím skončení ven a se všemi se podáním ruky pozdravil. Bylo to pro nás milé překvapení. Přejeme Vám do dalších let mnoho dobrého a děkujeme Vám za rozhovor.

Gabriela Klašková

Farní diář

3. 4.	Křížová cesta – Rosice
10. 4.	Květná neděle
14. 4.	Zelený čtvrtek – mše sv. v 18.00 hod.
15. 4.	Velký pátek – obřady v 15.00 hod.
16. 4.	Velikonoční vigilie ve 20.30 hod. + agape
17. 4.	Boží hod velikonoční
23. 4.	farní ples

Křížové cesty: pátek v 17.30 hod.
neděle v 15.00 hod.

Pro aktuální informace sledujte
farní stránky: www.augustinbrno.cz

Předvelikonoční
zpovídání:

Neděle 10. 4.: 15.30–17.55
(Josef Novotný)

Úterý 12. 4.: 15.00–17.55
(Josef Novotný, Martin Holík)

Středa 13. 4.: 15.00–18.30
(Josef Novotný, Jiří Janalík od 16:00)

Čtvrtek 14. 4.: 15.00–17.30
(Josef Novotný, Martin Holík)

Pátek 15. 4.: 9.05–12.00
(Josef Novotný, Martin Holík)

Vybavení a výzdoba našeho kostela: Svícen na paškál

Svícen na velikonoční svíci, vyrobený ze žlutého bronzu, byl rovněž navržen Vladimírem Fischerem a doplňuje dvojici vysokých lamp na věčné světlo. Je však asi o polovinu nižší. Najdeme tu obdobné nadčasové stylové pojetí, které připomíná zároveň starobylá křesťanská znamení, starověké umění i současný technický věk. Jeho jednoduchá konstrukce sestává z báze, složené z několika disků různého průměru i tloušťky, a čtyř sloupků upevněných do další kruhovitě

desky. Do válcovitého držáku v této desce se při velikonoční bohoslužbě z Bílé soboty na Boží hod velikonoční upevňuje paškál, svíce, která je každý rok jinak ozdobená a připomíná nejen Pánovo utrpení, ale i naši naději na spásu a na věčný život. Pronášejí se slova chvalozpěvu: „To je noc, o které je psáno“, „Noc jako den se rozjasní“ a „Noc je mým světlem ve všech mých radostech“.

Rozdílné jsou tu však čtyři kruhové svorníky. Podle původního architektova návrhu (lamps) měly být čtvercové. Zatímco u lamp na věčné světlo jsou symboly sestaveny ze vzájemně pospojovaných prázdných kružnic, jejich částí nebo přímek tak, aby přes ně byla vidět čtveřice sloupků a zdůrazněná konstrukce, povýšená zde na výtvarný prvek, u stojanu –

svícnu na paškál mají svorníky klasickou podobu čtyř plných kruhů jako zátka či mince. Do nich jsou odlita nebo vyryta tato znamení: christogram v podobě dvou počátečních písmen Kristova jména XP (chí a rhó), s dvěma drobnými křížky po stranách, IHS (Jesus hominum Salvator – Ježíš Spasitel lidstva), zkratka SA (svatý Augustin), rovněž s křížky, a písmena alfa a omega (ΑΩ) označující počátek a konec. Poslední z jmenovaných symbolů má stejnou stylizaci jako

u lamp věčného světla – alfa je vepsána do omegy a mezi rameny alfy je vložen ještě malý kříž. Svorníky jsou jako ostatní části svícnu vyleštěny do vysokého zlatavého lesku, aby v návaznosti na symboliku připomínaly Slunce. Christogram tvoří šestcípou hvězdu spojenou s rodem krále Davida. Číslo šest rovněž znamená šest dní stvoření.

Zdá se, že Fischer se při řešení interiérů, oltářů a inventáře volně inspiroval dílem slovenského architekta Josipa Plečnika. Z mnoha příkladů je možno jmenovat kostel Nejsvětějšího Srdce Páně v Praze na Vinohradech, který byl dostavěn r. 1930. Prakticky současně se doplňovala jak výzdoba v tomto kostele Praze, tak výzdoba a liturgické předměty v kostele sv. Augustina v Brně.

Jana Osolobě

Modlitba

(Na závěr audience papež vyzval všechny přítomné, aby se v duchu připojili k modlitbě, kterou připravil neapolský arcibiskup Msgr. Domenico Battaglia):

Odpusť nám válku, Pane.

Pane Ježíši Kriste, Synu Boží, smiluj se nad námi hříšníky! Pane Ježíši, narozený pod kyjevskými bombami, smiluj se nad námi! Pane Ježíši, který jsi zemřel v náručí své matky v bunkru v Charkově, smiluj

se nad námi! Pane Ježíši, vyslaný ve dvaceti letech na frontu, smiluj se nad námi! Pane Ježíši, který dosud vidíš ozbrojené ruce ve stínu svého kříže, smiluj se nad námi!

Odpusť nám, Pane, odpusť, když se nespokojíme s hřeby, jimiž jsme ti probodli ruku, a nadále se opíjíme krví mrtvých rozervaných zbraněmi. Odpusť nám, Pane, jestliže se tyto ruce, které jsi stvořil k péči, staly nástroji smrti. Odpusť nám, Pane, když nadále zabíjíme svého bratra, odpusť, když nadále jako Kain sbíráme kameny ze své-

ho pole, abychom zabili Ábela. Odpusť nám, Pane, když svým vyčerpáním nadále ospravedlňujeme svou krutost, pokud svou bolestí obhajujeme brutalitu svých činů. Odpusť nám válku, Pane. Odpusť nám válku, Pane.

Pane Ježíši Kriste, Synu Boží, snažně tě prosíme! Zadrž Kainovu ruku! Osviť naše svědomí, ať se nestane naše vůle, nenechávej nás napospas našim vlastním činům! Zastav nás, Pane, zastav nás! A až zadržíš Kainovu ruku, postarej se i o něj. Je to náš bratr.

Pane, zabrzdí násilí! Zastav nás, Pane!

Augustin • 7. ročník, číslo 68. • Datum vydání: 3. dubna 2022 • Další číslo vychází 1. 5. 2022 (uzávěrka 22. 4.).

Vydává Římskokatolická farnost u kostela sv. Augustina, náměstí Míru 377/7, 602 00 Brno. Tisk: Beez Bee, s.r.o., Mlýnská 264/56, Brno.

Redakce: Daniel Blažke, Alžběta Daňková, Luboš Herz (korektor), Martin Holík (kaplan), Gabriela Klašková,

Marta Laudátová, Lukáš Meduna (grafik), Josef Novotný (farář), Jaroslava Otradovcová.

www.augustinbrno.cz • e-mail: zpravodaj@augustinbrno.cz • Určeno pro vnitřní potřebu farnosti.

Přijímáme náměty a příspěvky do dalšího čísla zpravodaje. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky dle potřeby krátit a upravovat.